

САМУРДИН

ссс

«Магъарамдхуьруьн район» МР-дин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета МР «Магарамкентский район».

Тешкилайди: «Магъарамдхуьруьн район» МР.

Газет 1951- йисалай акъатзава. № 15 (7731) киш, 11 - апрель, 2015- йис. Къимет 6 манат.

КОСМОНАВТИКАДИН ЮГЪ

12- АПРЕЛДИЗ вири дуьнь-
яди авиациядин ва космонав-
тикадин Югъ- сад лагъай ин-
санди космосдиз лув гайи Югъ
къейдзава. Им къетлен югъ-
илимдин ва космосдин хиле
Квалахзавайбурун гъалибви-
лин югъ я. Сувар яз космонав-
тикадин Югъ СССР-дин Вер-
ховный Советдин Президиум-
дин 1962- йисан 9- апрелдиз
къабулай Указдалди тайинар-
на. Международный статус
1968- йисуз Международный
авиациядин федерациядин кон-
ференциядал къачуна. 1961-
йисан 12- апрелдиз Советрин
Союздин гражданин старший
лейтенант Ю.А. Гагарин кос-
мосдин «Восток» гимида аваз
дуьньяда сифте яз орбитадиз
экъечна Чилелай лув гана, гъа
идалди инсанди космосдиз лув
гунин девир ачухна.

Чи республикада

АЧУХ ВЛАСТЬ

2- АПРЕЛДИЗ Дагъустан Рес-
публикадин къил Рамазан Абду-
латипова «Ачух власть» проек-
тин сергъятра аваз, ачух теле-
эфирдай дагъустанвийрин суал-
риз жавабар гана. И эфир патал
тема анжах хуьруьн майишат-
динди яз тайинарнавайтани, ин-
санри маса рекъерайни важиблу
гзаф месэляяр къарагъарна.

НУБАТДИН ЗАСЕДАНИЕ

6- АПРЕЛДИЗ РД-дин Къилин
ва Гьукуматдин Администрация-
дин Руководитель Рамазан Али-
еван регъбервилек кваз государ-
стводин сеть ва абурун работник-
рин къадар пайгарвилек кутунин
жигъетдай ведомствойрин урта
комиссиядин нубатдин заседа-
ние кыле фена. Ана са жерге
министерствойрин ва ведом-

ствойрин табиивилик квай ида-
райриз талукъ яз къарарар гъа-
зурдай тапшуругъар гана.

ДЕРБЕНТ - ПУД ДИНДИН ШЕГЪЕР

ДЕРБЕНТ шегъердин адми-
нистрациядин пресс-къуллугъди
хабар гайивал, 25- мартдиз ина
«Дербент- пуд диндин шегъер»
лишандик кваз международный
илимдинни тежрибадин конфе-
ренция кыле фена.

«ХВНАХВАВИЛИН ЮГЪ»

2- АПРЕЛДИЗ Хасавюрт ше-
гъердин Културадин Кивале
«Хванахжавилин югъ» проектдин
сергъятра аваз члехи мярекат
кыле фена. Проектдин коорди-
наторри ва адан иштиракчийри
мярекат вини дережада аваз кы-
ле фин патал зегъмет члугур Ха-
савюрт шегъердин администра-
циядиз чухсагъул лагъана.

ДАГЪУСТАН РЕСПУБЛИКА «МАГЪАРАМДХУЬРУЬН РАЙОН» МР-ДИН АДМИНИСТРАЦИЯ КЪАРАП №139

2015- йисан 31- март

Магъарамдхуьр.

2014-2015- йисарин цаяр хъийидай вахт яргъи авунин
гъакъиндай

Муниципальный районада гъаваяр сад лагъана къайи хьунихъ га-
лаз алакьалу яз ва арадал атанвай гъавадин шартлар фикирда къуна,
къарар акъудзава:

2014-2015- йисарин цаяр хъийидай вахт 2015- йисан 15- апрел-
далди яргъи ийин.

МР-дин къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай
Гь. МУРАДАЛИЕВ.

1945-2015

Добилишбодилиш

Шегъерар - игитар
СЕВАСТОПОЛЬ,
 МЕМОРИАЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС
 "САПУН - ГОРА"

ГЪА ИНА, Сапун-дагъдал, 1942- йисан июндин кылай-кылиз Севастополь патал, 1944-йисан майдиз вири регион патал акъалтлай къати женгер кыле фена. 1942- йисуз немсер чпин авиабазар эцигун ва анай Кавказдин нафтладин ресурсриз гыл ярghi авун патал Крымдиз сухулмиш жез алахъна. Гъар сеферда абур Советрин къушунрин гужлу ва ажугълу аксивили къаршиламишна. Гъа члавуз ам дуьньяда виридалайни мягкемарнавай чкайрикай сад тир.

Гила машгур куклушдал аскервилин баркалладин мемориал ала. Инал 28 метр алайobelisk хкажнава. Гьалчлай гъава авайла ам дуьз циферик физвайди хъиз аквада. Адан ценерив Эбеди цай кузва, мемориальный цларал ина телеф хъайи аскеррин ва дяве члугур частаринни подразделенийрин тварар атланва. Ина окоприн ва хандакрин гелер, гуьллейри ва бомбайри авур гила члур акъалтнавай фураар аквада.

МУЪГЪВЕРГАНДАЛ вири девирра женгчи ва жуьрэтлу инсанар яшмиш хъана. Муьгъверганвийри 1877-йисан восстаниедани активвилелди иштиракна. Дуьньядал 114 йисуз яшмиш хъайи Ибрагъимов Ибрагъим урусринни японвийрин дяведин шагъид хъана. Ватандин Чехи дяве башламишайлани абур къулухъ акъвазнач. И гъвечли хуьрай 200-далай гзаф итимар фронтдиз рекъе гьатна. Абурукай 80 кас Ватандин азадвал ва аслу туширвал патал женгера телеф хъана. Гзафбур хуьруьз хтайдалай къулухъ дяведин хирери чавай къакъудна. Гзафбур- Ш. Шихбабаев, К. Ибрагъимов, М. Мигъралиев, К. Гъажимагъамедов, Б. Агъакишиев, М. Азимов, А. Азимов ва масабур хурудал орденарни медалар алаз игитар хъиз хтана.

Муьгъверганвийриз хас тирвал

➔ 6

ЗЕГЪМЕТ ХЪСАН ЯШАЙИШДИН ДИБ Я

Магъарамдхуьруьн районда бегъерлу багъманчивал вилик тухунин гележег

2015- йИСАН 31- мартдиз «Хайи чилин эвер» лишандик кваз Къизляр райондин Аверьяновка хуьре Дагъустандин лежберрин къвед лагъай форум къиле фена. Адан къвалахда Магъарамдхуьруьн районда кардик квай «Возрождение» СПКК-дин председатель Къазагъмед БУКАРОВНИ иштиракна ва ам анал рахана. Районда багъманчивилин гележегдикай адан къейдер газет къелзавайбурун фикирдизни теклифзава.

ЧИЛЕЛ къвалахзавай дагъустанвийрин къвед лагъай форумдал къарагъарнавай месэла чехи метлеб авайди ва вахтунни истемешзавайди я. Республикадин Къил Рамазан Абдулатипова 2015- йис багъманчидин йис яз малумарун дуьшуьшдин кар туш.

Чи чехи бубаяр тамуз кларасар гъиз фидайла, фахъ ва цихъ галаз санал къелем гудай хилерни, алатарни тухудай. Ана гьалтай члуру ичин ва я чуьхверин къелемриз тлур ва я къелем гудай. Гила и хъсан ва хийирлу кар арадай акъатнава. Чи лап яргъара машгъур хъайи багълар, гила мажбуьрна арадал жкана кланзава.

Государстводини, арадал атанвай гьаларини чавай и хел уьрел хкун истемешзава. И кар патал вири шартларни яратмишзава: чилел зегъмет члугвазвайбурун тереф хуьзва, гьар са гектар багъ кутун патал авур харжияр арадал хкун патал субсидияр гузва. Мад вуч кланзава? Гъилер къакъажна къелемар аклурун. Амма арадал зат къевезвач.

Чи адет хъанвай багълари члугур зегъметдин гъакъи алай вахтунда элкьуьр хъийизвач. Инсанриз эхиримжи нетижадикай, вутдатла къил акъат тийизвай бегъердикай кичевал ава. Базарра ариш-веришдин женгиниз экъечлииз жезвач, хуьдай ва гьалдай чкаяр авач. Эхирни малариз гуниз, я тахъайтла кепекрай алверчийриз маса гуниз мажбур жезва.

Гила республикадин руководстводи Дагъустанда хуьруьн майишатдин продуктар гьалдай карханаяр, майваяр, емишар, ципицлар ва хуьруьн майишатдин маса продуктар хуьдай лигистический центраяр яратмишунихъ къачунвай камари чаз, фермерриз ва багъманчийриз битмишарай хуьруьн майишатдин продукция терг тежедайдак умуд кутадай мумкинвал гузва. Чна чилел къвалахзавайбуру гьа рекьин терефни хуьзва.

Исятда чун хуьруьн майишат бегъерлувилелди вилик тухунин рекьел йигин еришралди элячйна кланзава. И рекъяй чун къуншияр тир Чечнядилай ва Азербайжандилай бегъем гуьгъуьна ама. Багъманчивилин илимдал бинеламиш хъана эгечйна гьар са гектардай 300-400 центнер емишар къачуз жезва. Ихътин хъсан нетижаяр къачун патал илимдихъ, къвенквечи тежрибадихъ галаз санал гъавадин хъсан шартларни, сортуьнни материални хъана кланда. Къвалахдив илимдал бинеламиш тахъана, накъвар дериндай ахтармиш тавуна, накъвадин цазвай къапна азот, фосфор, калий ва маса микроэлементар хъун-тахъун чир тавуна бегъерлу багъ кутунив эгечлун лап зарарлу кар жеда.

Багъманчивал къвачел акъалдар хъийидай инсанар пешекарар хъун герек я. И рекъяй Дагъустан девлетлу яз гъисабиз жеда. Месела, Дагъустандин хуьруьн майишатдин илимдинни ахтармишунрин институтдин директор, хуьруьн майишатдин илимрин доктор Надир Гъейбедуллаевич Загъиров, Дагъустандин хуьруьн майишатдин министр, хуьруьн майишатдин илимрин доктор Батал Вагъидович Баталов багъманчивилий тежрибаллу пешекарар я. Абуьр районриз физва, къиметлу меслятар, теклифар гузва.

Алатай йисан гатфарихъай Магъарамдхуьруьн райондиз къиле директор Н. Загъиров аваз НИИСХ-дин чехи делегация атана. Райондин руководителрихъ, производственникрихъ, СПК-рин ва КФХ-рин председателрихъ галаз гуьруьшмиш хъана. Алимри чпи арадал гъанвай цийивилерикай, къвенквечи тежрибадикай, хуьруьн майишатдин культурайрин сортарикай, Дагъустандин алимри акъуднавай гъайванрин цийийи жинсерикай суьгъбетар авуна. Фермерри алимриз гзаф суалар гана, къвенквечи тежрибадиз чехи интерес авуна, алимрихъ галаз договорар кутлунна. «Магъарамдхуьруьн район» МР-дин къил Фарид Загъидович Агъмедова атанвай мугъманризни, чилел

къвалахзавайбурузни чухсагъул лагъана. Гъа и гуьруьшдин нетижа яз Фарид Загъидовича хуш чешне къалуруналди, вичин бубадихъ, стхайрихъ галаз ва Дагъустандин НИИСХ-дин алимрин куьмек аваз 4 гектарда къакъан бегъердин багъ кутуна. Зулухъай хуьруьн майишатдин министр Б. Баталов къиле аваз атай комиссияди багъдиз лап хъсан къимет гана.

Жавабдар къуллугърал алай ксари къвалахдин къалинвилезни килиг тавуна ихътин месэляар гьалуьн рикливай эгечлун чешне къачуниз лайихлу кар я.

Алай вахтунда районда авай игътият патал хуьзвай чилерин ва куьгъне багълар михъунин гъисабдай бегъерлу багъларин майданар гегъеншарун планламишзава.

2015- йисан февралдиз НИИСХ-дин директор Н. Загъиров къиле аваз Къиблепатан Дагъустандай хуьруьн майишатдин продуктар гъасилзавайбурун делегация (абурун жергеда зунни авай) Азербайжан Республикада хъана. Чна интерес ийизвай месэла сад тир: бегъерлу багъманчивал вилик тухунин рекъяй азербайжанвийрин тежриба чирун. Чун Азербайжандин багъманчивилин НИИ-дин алимрихъ галаз гуьруьшмиш хъана. Кусар, Къуба, Хачмас районрин багъларихъ галаз таниш хъана. Самур вацлун къве патани гъавадин шартлар сад хътинбур ятлани, гъа са вацлай яд гузватлани, а пата авай багълар темягъ фидай хътинбур я. Гьар са гектарди 40-50 тонн ичер гузва. Багъларин гьар са 80-100 гектардиз 2-3 агъзур тонн емишар гъакъдай холодильникар ава. Гъа и багълара битмишарзавай емишар импортдинбурулай са куьналдини усал туш.

Мукъвал тир йисара чахъ ихътин багълар жедайдахъ умуд кутазава. Тлал алай месэла сад я: къелемар бес жезвач. Республикада исятда бегъерлу багълар патал къелемар битмишарзавай са питомник къванни авач. Яргъарай гъун гзаф заланз акъваззава. Гъавилий чи республикада бегъерлу багълар кутун патал энгелар тавуна питомникар арадал гъун чарасуз я. Гъа им къенин йикъан важиблу ва тлал алай месэла я.

Агъдаш НАГЪМЕТУЛЛАЕВ

М А Ж И Р И бадедикъ меслятар

(КъатI. Эвел 12 - нумрада).

КЪАРИКАЙ са юкьуз экуьнахъ фад Маперидин квалит атай миллицайри Идрис ксанвай месидай къуна тухвана. «Ви хтудлилай арза атанва, къил акъудна кланзава,- лагъана Маперидиз пагонрал пара гъетер алайда.

Мад сеферда хтул бадедикъ анжах суддин залда акуна. Къуьншидин демекдай верчер чуьнуьхна лагъана Идрисалай дело къаргаарнавай, суддини адаз кар атайна аялрин колоннадиз рекъе туна.

Гъакъикъатда верчер чуьнуьхна Дербентдин базарда маса гайиди Семед тир. Вичин къуллугъдикай менфят къачуналди адан пахана тахсиркарвал тамамвилелди Идрисал илитиз туна. «Вуна, хтул, силсчидиз хиве яхъ, къул члугу къалурай чкадал, ахпа за вун ахъагъиз тада», - лагъанай Семедан пахана адаз. Гуьгъуьнлай кар туьквейла къил баштанна. «Завай къанун-къайдадин органрихъ галаз гуьжет жедач», - лагъана.

«Аллагъ шагъид я, зи хтул квачирдак кутунва», - лугъуз къекъевез хъана Мапери. Яб гудай, мидадда акъадай кас хъанач. Артухлама «Угъридин чка дустагъ я» къил гана макъалани акъудна Идрисакай газетдиз. Гъа икI, са тахсирни квачир гада дустагъдиз аватна, къанлуьрин жергейра туна. Мапери баде гъил атлайди хъиз амукъна. «Далудихъ буба хъанач баладин, адав агатайбур къве чин алай иблисар хъана», - лугъудай къариди.

* * *

ХАЙИ ХУЪР, квал, багърияр туна шегъердин къулайвилерихъ къекъевез фейи Азизни Шапери эхирни чпин эрзиман мураддив агакъна. Абуру шегъердин къерехда кирида са квал къуна. Азиз са карханада йифен къаравул тир. Къезил, амма члехи мажиб авай къуллугъдин суракъда хъайи Шапери са кваллахни тахъана бейкар яз квалев авай. Шегъердин гъакъикъатни Азизан хиялар чеб чпивай хейлин яргъа хъана. «Килиг гъа, са члиб ачух чил амач шегъерда,- къатлизва Азиза атайвалди. - Къуд пата эцигзава, эцигзава.

Чуклур хъийиз эцигзава. Вуч дараматар я эцигзавайбур? Белки

Гъикая

яшайишдин квалер ятIа? Садбур чазни хъанайтIа пис жедачир. Ваъ, духанарни ресторатар я эцигзавайбур. Яраб тлунар абуру, дидеди лагъайвал, гъавайда гуда жал? Ун, ви иштягъар пис туш, гуда ваз тлунар пулсуз,- вичи-вичин суалдиз гузва жаваб Азиза. - Инсанар вири таниш туширбур я. Вуч хабар къуртлани жаваб сад я: «не знаю». Килиг авай къван машинриз, бувунри хъиз элязава сада-садалай. Аста гъалайтIа жедачни? Туьквенрай клан хъайитIа къуьрен карчни жагъида. Анжах къиметар... - Члур жезва гуьгъуьл Азизан,- Къиметар, я къадаш кас, цавунбур я,- лугъуз шел-хвалзава ада куьчеда гъалтай са хуьруьнвидиз. - Чи бахчада ктлизвай ичер авай, гъабурни базардай маса къачуна кланзава. Пек-парталдикай мад рахан тийин, цаварай рахазва.

Йифен къаравулвал члугуна къачузвай дуллух, кирида къунвай квалин гъакъи гайила, са жуьре тлуниз бес жезвай. Шегъерда яшамеш жезвай свасни хва къени дидедин фасагъатдал аламай. Мапериди ара датIана хуьрай фу-къафун, яр-емиш рекъе твазвай. Герек атай макъамда кепекшигъини «ваъ» лугъузвачир. «Аман, гъейридаз жуван веледар усал, ажуз такурай», - лугъудай къариди.

-Рикин мискъивал, дарвал аквазвани ви дидедин,- шикаятдай Шапериди Азизаз нубатдин сеферда хуьрай атай чанта гъилелай ийидайла. - Им вуч буьндугъурвал я. Жедачирни шур, ниси, алаз хъиз ракъурнайтIа, амукъайбур маса гана пул ийидай жуваз.

-Шур, ниси адазни цавай аватзавач, абур гъазурун пара зегъмет алай кваллах я.

-Члугурай ман ви дидеди зегъмет. Адан пеше вуч я, ацукъна югъди серин тарцин кланик.

-Дидедиз куьмек герек я.

-Зун фидани шегъердай куьмекдиз.

-Бейкар яз квалев ацукъдалди хуьре некледикай ниси худайтIа кутугай кар жедай.

-Вуна зун квай къазва, мегер зун гуьлуьз некледикай ниси хкудиз атайди яни!

Шаперилиз хуьруьн тIвар къурла агъурган къевезва. Адаз дуьньяда авай къван гуьзел легъезяр, къулайвилер анжах шегъерда авайди хъиз я. Азиза вич шегъердиз атана ягъалмиш хъайиди гиссзава, амма элкъвена

хъфидай жуьрэт ийиз жезвач. «Заз дидеди лагъанай «Жуван къул къени ая», амма заз ван хъанач, тахсир зиди я», - ухът аладарна фикирзава гадади.

Бес Шапери? Шапери шегъердин уьмуьрдал къару я. «Куьчяр, я руш, вири геьенш къир цанвайбур я, рекъерин къерехар тирвал эцигнавай иер фонарри къуд пад ишигълу авунва. Рекъера мус хъайитIани къвалал «такси» кхъенвай автомашинар къекъевезва, гъилин са ишара бес я, акъвазарда, вун герек чкадиз тухуда. Чка-чкадал «дамский салон», «женская парикмахерская» гафар кхъенвай иер дараматар гъалтда. Анра кваллахзавай къилин дережадин пешекарри вун свас хъиз члугурда. Гъатта чина гъатнавай биришарни кваз акъудзава. Жеда вун гъамиша жегъил яз, гадаяр гъейранриз. Авани хуьре ихътин бажарагълу устIарар? Гъелбетда, ваъ. Кланзавайди анжах жибинда пул я. Дишегълийрин пек-парталдикай мад рахамир. Виридал алайбур импортный, яни къецепатан уьлквейрай гъанвай мал я. Чинарни цIарцIар гуз акъвазнава чебни. Ваз чидачтIа за чинеба лугъун, бедендиз иервал гудай кит дарманарни ава туьквенра», - лугъуз кхъизва вичин дуьстуниз Шапериди кагъазда.

-Ваъ, ибуруз килигайла зун куьлягъ я,- дарухвилелди виняй агъуз килигзава Шапери вич вичиз. -Захъ вуч ава къенин юкьуз виле аквадай? Са шейни. Апалялай аманат яз амай къизилдин хтарни иски хъана, муддай акъатнава, туьквенра цIийи, багъабур ава.

-Я кас, и шегъерда нянин сейрдиз экъечлунни айиб кар хъанва,- элкъвена хкезва Шапери вичин сифтегъан ихтилатдал. -«АтIам вуьж я хуьрай атанвай хътинди» лагъана тлуб туьклуьрна къалурда вун сада. Ам гъахъни я, шегъерэгълидихъ вичиз кутугай экуьнин, нисинин, нянин гъар йикъан либасарни хъун герек я. Бес гъикI, квехъ ийида за жуваз къецIил -цIару,- суалзава Шапериди вичи-вичиз.

-Агъ пул, зегъримар тахъай шей, ви кытвал вуч я, гъич са чIавузни бес хъанач хъи вун заз, гъамиша ви суракъда хъана. Яраб вири зун авай йикъа ава жал? Бес ибурун ацукъун-къарагъун квелди я,- элкъвена пехил, къанихвилерай килигзава Шапери куьчедай физвай дишегълийриз.

Дарвиликай хабар авачир бахтарвар бикейар. Ништа абурун гуьлери гъихътин къуш квай чкайра

кваллахзаватла. Зал гьалтай итимни кьураба хьана, пул ийиз чир хьана кланда. Пул паталай кьез кланда, хабарсуз, гьар юкьуз, тлимил-шимил хьайитлани. Зи итим хуьрай шегьердиз акъатнавай гьаклан явакьан я, цав такур пехь хьтинди. Йифен кьаравулдай хкведайла адахь са цаз кьванни галкидач. Чидай гаф сад я: «Запрещено!» Усалдиз яшамин хьун кьадагьа туш, яни? Бес чи дуланажагь, ацукьун-кьарагун квелди хьурай пул тахьайла?

Пулуникай фикир ийидай кьван йифен ахвар, йикьан кьарай атлай Шаперидаз эхирни са кьацл жагьизва. Сифте ада апая гайи кьизилдин хтар акьудна савдадиз. Ахпа гана маса тупалар, заклалар, япаганар... Вири шаламрин кьиметрай. «Кьайгьу туш, вахчуда цлепцлийибури», - фикирзава Шаперида. Анжах гьилиз атай пул гьич куьлуь - шуьлуьйризни бес хьанач. Лугьудайвал, кьакьрар кьазранбур, какаяр нуькренбур хьана.

-Рекьун юкьвал акьвазна виже кьведач, рехь фидайда атлуда, - лугьузва. -Фида ман зунни эхирдал кьван, я хийир жен, я зиян, кьастунал кевивалзава Шаперида. -Гьикл фида вун виликди пул гьачиз, - мад вичивичиз суалзава ада.

-Азиз, - элкьвена хьиз итимдихь лугьузва Шаперида, -ша чна хуьре авай квалер заминда эцигна герек базарлухар ийин. Гьикьван хуьй гуьнуькьаравилелди, мегер и дуьньядилай чун кьведра элкьвезвани?

Свасан рахунри Азизан ивидал звал гьизва, анжах ада вичин итимвал квадарзавач.

-Буна, Шапери, зи кьил уюнда твада, - лугьузва ада. -Кредит, чир хьухь, бурж лагьай члал я. Бурж кьачурда вахтунда вахкунни герек я. Буржуна пул кьачун регьят я, вахкун-четин.

-Вахкун тавуртла?- гаф сиве амаз итимдин эцигзава суал Шаперида.

-Вахкун тавуртла ?- штраф ийида, квалер вахчуда банкуни хийирдиз.

Пагь вази жагьана квалер, кьванцин, паруя. Чпиз хьурай, алатрай чалай.

-Ви рахунар авамдинбур я.

-Гьалтна зал савадлуди, хуьруьн гада, - са сарсах хуьруьн авуна, ахпа эмир гудай тегьерда давамарна Шаперида: - алад, ангел тавуна герек чарар туькьурна вице банкуниз. Тахьайтла за пул ви дидедин техвьяй акьудда. Мал-кьарадик, багь-бустандик чи пайни квайди я.

Чара хьанач Азизаз. Свасан кьуват гзаф хьана.

Банкунай кьачур пул гьилиз атай Шапери тадиз савдада гьатна.

-Яраб заз вуч кьачунатла Шаперида? - Рикляй суална Азиза свасан гьиликай куьрс хьанвай залан багьламадиз вил яна хьиз.

-Ма ни члугу,- Шаперида Азизав бицил са кьвати вугьува.

-Им вуч я буна зав вугайди?

-Франциядин машгур духи. Импорт. Им садавни гьачир дефицит! Алверчиди чинеба, кьве кьиметдай маса гана.

-А ви дефицит, кьит затл зи кьез я кьван? Мегер ам кьвачин кьапар, костюм яни сувариз алуькдай?

-Ягьа пакамахь жуван циклен хьтин чиниз чуру твадайла. Гьикьван лагьайтлани чун шегьерда яшамин жезва, белки вунни са варлу итим хьиз акван.

-Зун ви гьавурда акьунач ман?

-Четин я куьн хьтин бейниванар, хуьрай атанвайбур гьавурдик кутун. Кисна кьачу жуваз кьезвайди, артух суалар гумир, - лагьана кьеви твал хьияна багьламадиз Шаперида.

* * *

ШАПЕРИДИНИ Азиза пел-пелез яна авур, хьувуна кланзавай харжийрин сан-гьисаб кьазвай арада рак гатана кваллиз са шумуд дишегьли сухулмиш хьана.

-Шаперидаз кьачур шейэр мубаракиз атанвайбур хьиз хьана тадиз суфра дуьзмишди кухьидиз феи Азизан япарихь векьси сесинин ван агакьзава:

-Шапери, ви гьаясузвал вуч я, буна завай шаз хьуйтуьз буржуна кьачур пул мус вахкуда? Ам за жуван чандал хар кьурна кьазанмишнавайди я гьа, цингавар яна ваь, - лугьузва атанвайбурукай сивел туьквей сада.

-Ун чан вах, зи гафни гьам я. Бес хьурай буна чун ицитлайди. Вахце зи буржни гьисятда, - лугьузва маса дишегьлиди.

-Алуькдай цлийи-цлийи либасар кьачун, гьелбетда, айиб кар туш. Амма пис жедачир буна абур ви гьалал зегьметдин пулунихь кьачунатла, - куьрелди куьтягьна вичин рахунар пуд лагьайда.

Шаперида секинди кужумзава лугьузвай гафар, зерени регьуьвал, гьаявал авачиз. Адан жаваб сад я: «Кье гьач, пака хьша, вахкуда». Гьа икл гьар сеферда. Буржар вахчун атайбурун гафари Азиз бегьем уяхарна. Шаперидаз лагьай гафар ада тамамвилелди вичин адресдиз кьабулна.

-Лагьанайни за ваз пул буржуна кьачун регьят, вахкун четин я. Ван хьанач ваз «зегьмет члугуна кьазанмиша недай рузу», - лугьудай дидеди. Лагьайвал авунач буна. Душман клан ятла, пул бурж...

-Кисна ацукь жуван чкадал «акьуллуди», - векьси сесиналди атлана гаф Азизан Шаперида. -Захь душман авач, зи душман сад я.

-Сир тушта, лагь вуж ятла.

-Сир туш. Зи душман вун я.

-Зун ?

-Эхь, вун! Ви мискьивили шкьякь-

вили, риклин дарвили зун кьекьверавгиле тунва.

Буна кредит алаз хьиз кьачунатла зун бурж вугайбуру хура твадичир. Вун жаду я.

Са легьезда Азиз кис хьана. Адаз акл я хьи, гуя вич текдиз шегьере рекьин юкьвал ленг хьана акьвазнава. Я вилик, я кьулухь физ жезвач. Беден михьиз бархунри кьуна иринламыш хьанва, жув- жуваз таклан кьезва.

«Белки Шапери гьахь ятла? Адан дердисервилерин себбкар дугьриданни зун хьанатла? За вуч ийин? Багьшламишун тлаабдани, тахсирдилай гьил кьачу лугьудани, чара жедани?», - жаваб авачир суалри тлушунзава Азиз.

Рикел са шумуд йисан вилик эвленмиш жедалди хуьре дидедихь галаз хьайи суьгьбет кьезва. Армиядин жергейрай хтанвай Азизаз Шаперида свасвиле кьуншидин руш гьиликнавай. Вични совхоздин фермада дояркавиле кваллахзавай. «Зирек, хци чуькьул хьтинди я, чан хва. Кьумрал яларин, бурма чларарин, кьакьан буйдин бике, хуьруьн руш, халис кваллин-кьан иеси. Амал-хесетризни, ацукьун-кьарагунизни аферин, тербияламышай диде-бубадизни, тай авач вичиз. Вун ягьалмиш жедач заз яб гайитла», - лагьанай дидеди Азизаз.

-Заз свас, диде, за жагьурнава. Амни шегьердай я; профессордин руш я. Кьилин образование авай пешекар я. Авани мад хуьре алимдин руш кьисмет хьайиди? Авач, я женин хьийидач, гьич са члвузани. Зун кьетлен дуьшуьш я. Жанаби профессордин езне жедач, - кьадарсуз фурс кваз жаваб ганай Азиза.

-Свас нинди хьана- хьанач тафават авач. Анжах кьилинди, чан хва, инсанвал авайди хьурай лагь буна. «Сен кимди, мен кимди», - лугьуз цаварай рахадайди ваь, - кефи хайи тегьерда лугьузва Шаперида. -Чун гьазур я буна тлвар ягьай свас гьиз кваллиз. Кьуй ви свасан кьвачихь чи кваллиз берекатар, девлетар атурай. Куь муьгьуьббат яр-гьиди, куьди, гьамга хьтин михьиди хьурай, - лагьана куьтягьнай вичин суьгьбет Шаперида.

-Гьайиф, я берекат хьанач чи квалле, я девлет, - рахазва гада вичвичик. -Бахтуникайни зун муьгьуьббатдикай хьиз магьрум хьана. Зини Шаперидин алакьайрин эхиримжи гьал кьатл хьана, чахь умуми затлани амач. Чун чарабур я, айрутмиш жедай вахт алуькнавай хьиз ава заз. Диде гьахь тир. Шаперидал эвленмиш хьун зи патай еке галатл хьана, туькьур техжедай гьалатл, - куькуз хиве кьазва вичин тахсир Азиза.

(Кьатл кьведай нумрада).

1945-2015

Муьгъверганвийриз

Муьгъверганвийриз хас тирвал

2 ←

Вири халкъдин женгиникай стхяр тир Исмаил ва Медина Сулеймановарни кьерех хъанач. Ватан патал пара хаталу йисара абуру чеб муьгъверганвийриз хас тирвал тухвана.

Дяведин вири заланвал сифте гъвечли стха Мединади дадмишна. Душман чи уьлкведиз сухулмиш хъайила ам пуд вацра вердишвилер къачунвай жергдин аскер тир. Дяве башламышай сифте йикъалай душмандихъ галаз ара датана женгера хъайи ам 1942- йисан 23- сентябрдиз Новгороддин областдин

Лычково поселекдин патав кыле фейи къати женгера игит хъиз телеф хъайи аскериз (абурун арада М. Сулеймановни ава) Новгороддин областдин Деменский райондин Лонна хуьре памятник хкажнава ва М. Сулейманован тиварни рикел хуьдай ктабда гъатнава.

Чехи стха Исмаил Сулейманов душманди Кавказдихъ ялзавай 1942- йисуз фронтдиз рекъе гъатна ва ада дяве Берлинда акъалтдалди Ватандин аслу туширвал патал женг члугуна. Исмаил Сулейманова 1945- йисан августилай 1945- йисан октябрдалди

553- пияда къушунрин полкунин жергейра аваз Япониядихъ галаз кыле фейи женгерани иштиракна. Ам 1945- йисан зулухъай Муьгъвергандал хтана ва ислягъ зегъметдик экечл хъууна.

Къе, Чехи Гъалибвилин 70 йисан юбилей къаршиламышуниз гъазурвал аквазвайла, стхяр тир Сулеймановар чи арада амач, амма Ватан патал муьгъверганвийриз хас тирвал женг члугур рухвайриз юкь агъузна икрам ийизва.

Шикилра: Исмаил (чапла пата) ва Медина Исмаиловар.

ПЕШЕКАРДИ ПЕШЕКАРДИКАЙ

Вахтунихъ галаз кам камуна аваз

МАЛИМДИН пеше пара гъурметлуди я. Ам югъди аялрин юкьва жезва, мумкин я абуру ам гъевеслуни гележегдихъ инанмишарни авун. Гъа са вахтунда сабурлувал, аялрихъ ва абурун диде-бубайрихъ дуьз рахаз алакьун истемишзава.

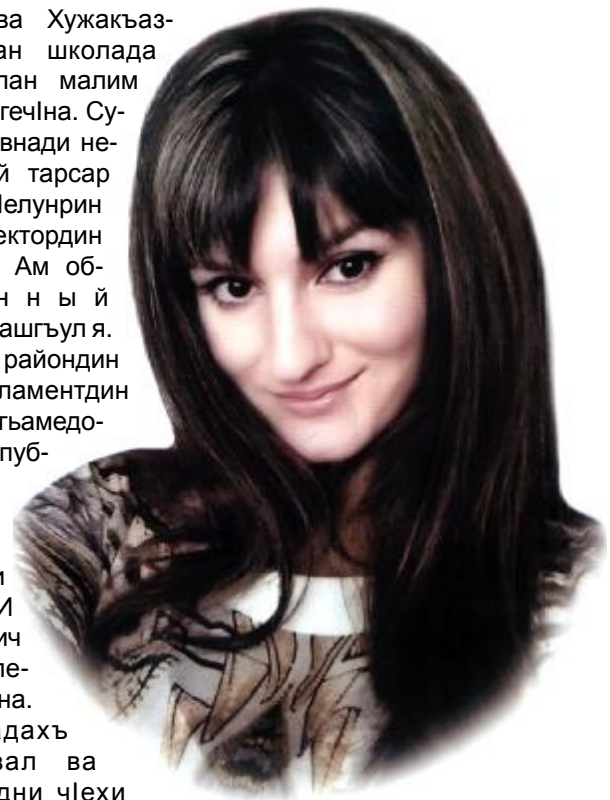
Инал заз Хужакъазмайрин юкьван школадин английский члалан тарсар гузвай малим Пирмагъамедова Суваракан ихтилат ийиз канзава. И малим аялрин патав чина гъамиша хуш хъвер аваз къведа. Адалай четин крарай кыл акъудиз, хъсан меслятар гуз алакьда ва гъар жуьре конкурсра иштиракун адаз хуш я. Ада тарсар алай девирдин технологияр ишлемишуналди кыле тухузва. Ихътин тарсарилай къулухъ аялрин чпин къуватрихъ инанмишвал, активвал хкаж жезва.

Пирмагъамедова Сувар 2010-йисуз Дагъустандин п е д у н и в е р с и т е т

акъалтларайла ва Хужакъазмайрин юкьван школада английский члалан малим яз кваллахдив эгечна. Сувар Имажидиновнади неинки английский тарсар гузва, ам гъакл келунрин кваллахдай директордин заместителни я. Ам о б щ е с т в е н н ы й кваллахрални машгул я. 2012- йисалай райондин жегъилрин парламентдин членни я. Пирмагъамедова Сувара республикадин «Йисан малим-2015» конкурсдин райондин этапдани иштиракна. И конкурсда ада вичкар алакьдай педагог яз къалурна.

Къуй адахъ мягъкем сагъвал ва кваллахда мадни чехи агалкъунар хъурай.

Э. АБДУЛЛАЕВА,
РМК-дин методист.

ЧУН СУВАРИЗ ГЪАЗУР ЯНУ?

6- АПРЕЛДИЗ муниципальный райондин администрациядин аппаратдин нубатдин совещание кыле фена. Совещание «Магъарамдхуьруьн район» МР-дин кыл Фарид Агъмедова тухвана. Анал районда Чехи Гъалибвилин 70 йисан юбилейдин сувариз гъазурвилер аквазвай, хуьрер аваданламишунин, Ватандин Чехи дяведа телеф хъайибуруз эцигнавай обелискар ремонт ийизвай ва хуьрерин администрациядин килериз гайи жуьреба-жуьре маса тапшуругъар тамамарзавай гъалдин гъакъиндай месэладиз тамашна.

И кваллахрал гуьзчивал тухузвай руководителри авур информацийрай малум хъайивал, районда санлай къачурла юбилейдин сувариз гъазурвилер акунин кваллах лап зайифдиз кыле физва. Себеб, чкайрал алай са бязи руководителар и кардив жавабдарсузвилелди, и кваллахдин важиблувал гысс тавуна эгечун я.

Совещаниедила гъуьгъуьниз «Самурдин сес» газетди ва райондин телевидениеди санал райондин са бязи хуьрера сувариз гъазурвилер аквазвай гъал ахтармишунин мураддалди рейд тухвана. Дугъриданни, малум хъайивал, са бязи хуьрера аваданламишунин ва санитариядин гъалар хъсанарунин гыч са кваллахни авунвач, Ватандин Чехи дяведа телеф хъайибуруз эцигнавай гуьмбетар лап чуру гъалда ава. Кылди къачуртла, Муьгъверганрин хуьре санитариядин гъал лап писзава. Хуьруьн юкъвай физвай рекъин кьве кьерехни зир-зибилдив ацанва, хуьруьн агъсакъалар кватл жезвай ким зир-зибил гадардай хъуртаз элкьуьрнава. Ина аваданламишунин кваллахар кыле тухун, обелиск ремонт авун рикелни алай хътинди туш.

Киркарин хуьрени гъа ихтин гъал ава. Куьчейрин кьерехар зир-зибилдив ацанва, обелискдал ремонтдин ва аваданламишунин са кваллахни авунвач.

Хуьрелрин хуьруьн центрдал школадин ва клубдин дараматрин юкъвал Ватандин Чехи дяведа телеф хъайибуруз эцигнавай обелиск ала. Обелиск лагъайтла, чуру хъчари къунва, школада клелзавай аялар къугъвадай чкадиз элкьуьрнава. Аваданламишунин, ремонтдин кваллахар эсиллагъ авунвач.

Гилийрин хуьре авай обелискдални гъа ихтин гъал ала. Ремонтдин, аваданламишунин кваллахар ерли авунвач. Куьрелди лагъайтла, чун феи хуьрера Гъалибвилин юбилейдин сувар мукъвал хъанвайдакай хабарни авай хътинди туш. Эгер аламай йикъара и татугайвилер арадай акъуд тавуртла, чаз и кваллах Ватандин Чехи дяведин цаяра телеф хъайибуру гъалалдач.

РЕЙДДИН БРИГАДА.

Муьгъверганрин хуьре авай обелиск

Киркарин хуьруьн рекъин кьерех

Хуьрелрин хуьруьн обелиск

СПОРТ

КІВЕНКІВЕЧИВАЛ КЪИЛЕ ФЕНА

20- МАРТДИЗ Магъарамдхуьруьн спорткомплекса азаддиз къуршахар къунай райондин ківенкївечивал патал первенство кыле фена. Акъажунра Къуйистанрин, Филерин, Советск хуьруьн, Гъепцегърин, Магъарамдхуьруьн, Муьгъверганрин, Хуьрелрин, Тагъирхуьруьн къазмайрин, Чахчаринкъазмайрин ва Ярагъкъазмайрин хуьрерай 1999 ва 2000- йисара хайи 102 жегилди иштиракна.

Къызгъиндиз кыле фейи акъажунра Самурдин СДЮСШОР-да тренерар тир Р. Шайдабекован, М. Мирзоеван, Р. Гъасанбекован, Б. Абдулмежидован, И. Гуьлма-

гъамедован гъилик гъазурвал къачузвай аялри хъсан гъазурвал ва къастунал ківивал къалурна.

Ф. Атаханов, М. Мустафаев, И. Саруханов (Муьгъверган), П. Пулатов, Э. Залов (Къуйистан), М. Эскерханов, Т. Абдурагъманов (Ярагъкъазмаяр), С. Гъажимурадov (Тагъирхуьруьн къазмаяр) А. Пирмагъамедов, Э. Дашдемиров (Гилияр), А. Шалбузов ва А. Ханов (Къепиркъазмаяр) 1- чкайриз лайхлу хъана.

А. МУРТУЗАЕВ,
акъажунрин кылин судья.
Р. ГЪАСАНБЕКОВ,
кылин секретарь.

ДАГЪУСТАН - ИНДИЯ

31- МАРТДИЗ Москвада, алишверишдинни промышленный палатада, Дагъустандин векилри Россияда авай Индиядин посольстводин патав тешкилнавай Индиядин бизнес-альянсдин векилрихъ галаз экономикадин рекъяй санал ківалах авунин гъакъиндай икърардал къулар члугуна.

АКТИВИСТ БАМИШАРНА

ЛЕЗГИЙРИН «Садвал» гьерекалдин активист Руслан Магъамедрагъимов 24- мартдиз Дагъустандин Каспийск шегьерда вичин автомобилдин патав къенваз жагъана. И члур кар кыле фейи чкадивай са 400 метрдин яргъа хъиз авай адан машиндай видеорежистратор, гъакл пуд телефондикай къвед квахъна. Духтурри къазунуни къалурайвал, ам бамишаруниди къена.

К СВЕДЕНИЮ НАСЕЛЕНИЯ РАЙОНА

В СООТВЕТСТВИИ с Указом Главы РД от 14.04.2014 г. №88 проводится опрос населения с использованием 1Т- технологий по оценке эффективности деятельности руководителей органов местного самоуправления, унитарных предприятий и учреждений, действующих на республиканском и муниципальном уровнях, акционерных обществ, осуществляющих оказание услуг населению района.

Форма опроса населения размещена на портале РД «Общественный надзор». Также ссылка на страницу опроса размещена на официальном сайте муниципального района «Магарамкентский район» (www.adminmr.ru)

Голосовать можно до 25.04.2015 года.

«Единая Россия» партия-дин общественный приемныйда гражданар къабулунин Г Р А Ф И К

Абасов А.К., начальник отдела опеки и попечительства администрации МР- 07.04.2015- 10.00-17.00

Габиев Т.А., начальник УСЗН в Магарамкентском районе- 21.04.2015- 10.00-17.00.

А. АБДУЛГЪАЛИМОВ,
чкадин общественный приемныйдин руководитель.

Магъарамдхуьруьн 1- нумрадин юкван школа акъалтйарайдан гъакъиндай 1980- йисуз Темирханова Гуьлнара Жаруллаевнадиз гайи Б-613743- нумрадин аттестат квахъуниз килигна къуватда амачирди яз гъисабин.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ
Администрация СП «Самур» Магарамкентский информирует с гражданск конкурс (аукцион) по предоставлению земельных участков на фоне основного населения в добровольную аренду сроком на 49 лет в собственность. Заемостраховочные работы по установлению границ земельного участка на местности будут производиться за счет выкупаемого предприятия.

№ деп. уч.	Кадастровый номер	Кат-рия им. уч.	Пл. кв. м ²	Нач. цена предлагаемого торга	Зачеток (руб.)	Цель использования	Объем участка	Шаг аукциона (% от первонач. цены)
1	35.10.000035-464	земли населенных пунктов	2900	1218	244	для размещения объектов культуры	нет	5

Конкурс проводится открытым по форме проведения. Заявки для участия принимаются исключительно по электронной почте. Торги по адресу: г. Магарамкент, ул. Ленина, администрация СП «Самур» Магарамкентский в рабочие дни с 9:00 до 12:00 часов с 11 апреля 2015 года. Конкурс состоится 07 мая 2015 года в 10:00 часа.

Кылин редактор
А. ИСМАИЛОВ.

Газет гъафтеда садра акъатзава.

Газет Магъарамдхуьруьн райондин администрацияда регистрация авуна.

Регистрациядин № 301.

Редакциядин адрес: Магъарамдхуьр, Ленинан куьче, 4.

Телефонар: редактор- 25-1-37, жавабдар секретарь - 25-1-39, бухгалтер-25-9-69.

Чап ийиз вахкудай вахт - 16.00.

Чалун патал къул члугуна- 15.00.

Газет ООО «Самур» типографияда гъазурна ва гъана чапна. 368780. Магъарамдхуьр, Ленинан куьче, 4. Лезги члал.

Индекс 63340. Тираж 1458. Заказ № 15.

+7